

Krachten bundelen

Samen bouwen aan kwalitatief goed, reformatorisch onderwijs

Door Dick Both

Binnen het reformatorisch onderwijsveld wordt hard gewerkt. Veel toegewijde docenten beseffen dat het reformatorisch onderwijs een kostbaar pand is. Er ligt dan ook een zware taak op de schouders van iedere docent. Hun werk wordt nog zwaarder als daar een groeiend gevoel van onbehagen en tekortschieten bijkomt. Steeds meer tijd en energie gaat namelijk op aan zaken die onderwijsondersteunend zijn en afleiden van de primaire taak. Het is daarom van belang eens kritisch te kijken naar deze extra taken die op iedere school verricht worden. Een drietal voorbeelden kunnen ter illustratie dienen.

ICT

Van overheidswege wordt flink geïnvesteerd in de Informatie en Communicatie Technologie (ICT). Met dit geld kunnen de scholen de hard- en software en een vorm van internet bekostigen. ICT implementeren binnen het methodisch onderwijs is echter een belangrijke stap verder. Leerlingen doelloos een computer en haar programmatuur laten ontdekken, schiet ieder doel voorbij. Willen we echter wel doelbewust met ICT en internet (b.v. RDNet) bezig zijn dan is een vereiste dat we de leerlingen door de programma's heen geleiden met behulp van te maken opdrachtenkaarten.

VVE

In het kader van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid (GOA) wordt op veel scholen een prentotheek, CD-theek en/of spelotheek opgestart. De uit te lenen materialen kunnen worden gebruikt om thuis te werken aan de (woordenschat)ontwikkeling van het kind. Hierbij is het van groot belang om als reformatorische school in te kunnen staan voor de materialen die worden uitgeleend. Onvoorstelbaar veel tijd wordt - terecht - besteed aan het zoeken naar verantwoorde prentenboeken en Cd(-roms)'s. Omdat het aanbod van acceptabele materialen redelijk beperkt is, gaan scholen zelfs over tot het bewerken van Cd-rom's. Onacceptabele woorden of liedjes worden verwijderd of vervangen.

Video

Steeds meer reformatorische scholen zien de video als een geschikt educatief middel dat ondersteunend ingezet kan worden. Onder condities komt de apparatuur de school binnen. Afsproken wordt dat de videobanden voor gebruik bekeken worden door een directielid, bestuurslid en/of personeelslid. De rij video's groeit gestaag en er wordt dankbaar gebruik van gemaakt. Feit is wel dat een enorme hoeveelheid tijd opgaat aan screening.

Inefficiëntie

Zij die vanaf de zijlijn het reformatorisch onderwijs volgen, zullen hun oren niet geloven als zij horen dat bijna iedere reformatorische school - voor eigen gebruik - met deze en andere activiteiten bezig is. Dat moet toch efficiënter kunnen! Laat de school zich weer richten op haar hoofdtaak: het geven van kwalitatief uitstekend onderwijs en een goede leerlingbegeleiding. Er zijn zoveel zaken waaraan de docent graag meer tijd wil besteden. Te denken valt aan een schoolbrede bezinning op onderwijskundige vernieuwing en integraal personeelsbeleid, het creëren van een uitdagende leeromgeving voor de goede en minder goede leerlingen, een forse opwaardering van creativiteitsbevorderende activiteiten en een extra investering in oudercontacten. Het op schoolniveau doordenken van deze zaken (bottom up) is vele malen efficiënter dan een pakketje materialen binnenkrijgen en topdown onder het team droppen.

Dienstverlening

Het is geenszins mijn bedoeling ICT, VVE, videogebruik en al die andere zaken onder te waarderen. Ter ondersteuning van het onderwijs kunnen zij wel degelijk een belangrijke rol spelen. Maar moet iedere school nu echt zelf op al die terreinen het wiel uitvinden? Een methode schrijven we ook niet zelf, maar schaffen we – topdown – aan. Of is het probleem dat we elkaars principes niet vertrouwen? Het RDNet heeft bij de screening van haar sites toch ook breedgedragen criteria kunnen aanleggen?

Het onderwijsveld heeft behoefte aan een centraal punt waar onze scholen de werkkaarten, lijsten met verantwoorde Cd'roms en video's en al die andere dingen die binnen scholen worden geproduceerd, kunnen verkrijgen. Een toepasselijke naam voor een dergelijke – echt vraaggestuurde - instantie zou 'Dienstverlening Gereformeerd Schoolonderwijs' kunnen zijn. Voor alle duidelijk: een dergelijke dienstverlenende instantie moet er nog komen.

Onderwijzen en opvoeden

De 21^e eeuw zal een eeuw worden waarin de aanvallen op het christelijk onderwijs zullen toenemen. De reformatorische school heeft alleen bestaansrecht als zij meer tijd steekt in het gestalten van het christelijke element gedurende de hele schooldag. Daarnaast moet een reformatorische school een kwalitatief goede school zijn. Door zich te richten op haar primaire taak zal de school meer mogelijkheden hebben om te investeren in het geven van kwalitatief goed onderwijs en het vergroten van de vakbekwaamheid van haar docenten. Momenteel – zo blijkt uit een rapport van de Onderwijsraad getiteld 'Toerusten = Uitrusten' – is deskundigheidsbevordering sluitstuk waar het de prioriteiten betreft. Begrijpelijk maar niet juist.

Daarom een pleidooi: laat de leraar doen waar hij goed in is! *Onderwijzen en opvoeden* is zijn specialiteit!

We kunnen het ons niet permitteren zoveel van onze kostbare tijd te besteden aan zaken die op zich zelf wel belangrijk zijn, maar niet zo belangrijk dat ze ons van de primaire taak mogen afleiden.

De auteur is werkzaam in het primair en voortgezet onderwijs en is bestuurslid van de Gereformeerde Onderwijzers en Leraren Vereniging (GOLV) en de SGP-jongerenorganisatie. Hij schrijft dit artikel op persoonlijke titel.